

באמצע שנות החמישים, בעקבות שורת גילויים של פרשיות שחיתות שזעזעו את דעת הקהל במדינה, הפך העולם הזה לאחת המטרות העיקריות של רדיפת המישטר בישראל. כל משאבי השלטון גויסו למלחמת חורמה נגד "השבועון המסויים", כולל שירותי הביטחון הממלכתיים בפיקודו של איסר הראל — שבאותם ימים ניתן היה רק לאזכרם כמנגנון החושך. חלק מאותה מערכה נגד העולם הזה — היתה האזנה קבועה ורצופה על מכשירי הטלפון של המערכת ושל חברי המערכת.

האזנה זו, שנועדה בעיקר לגלות את מקורות המידע של העולם הזה ולהרתיע מודיעין בכוח מלתקשר עימנו, השאירה את חותמה על דפוסי העבודה של המערכת עד עצם היום הזה. וחיקי המערכת נוהרים עד היום שלא לשוחח בטלפון שיחות שתשאיות יפה להן — למרות שספק אם הציתות לשיחותינו נמצא גם כיום ברשימת "הסיכונים הביטחוניים" המחייבים האזנה של גורמים ממלכתיים.

כאשר התרענו בלהט באותם ימים נגד השימוש באמצעים ממלכתיים שנועדו לצרכי ביטחון לשם מאבק פוליטי של המישטר נגדנו — נמצאו כאלה שלעגו לנו.

הדביקו לנו תוארים של "חולי תסביך רדיפה", ראו בהאשמותינו כי אנו נתונים בהאזנה מתמדת — עלילה מרושעת.

שפירא עונה לשאלתה
בעקבות ווטרגייט

לאחרונה, באיחור של 15 שנים ויותר, קיבלו האשמותינו מאז אישור כמעט רשמי. תחילה היה הכתב הצבאי של הארץ, זאב שיף, שי איזר את הפרשה ב"סידרה שהוא מפרסם ב"עתוננו על "האזנות" סתר בישראל". בין השאר כתב שיף באחד מפרקי הסידרה שעסק בציתות פוליטי: "משך תקופה ניכרת זכה לטיפול דו"ח מה (של האזנה) השבו" עון העולם הזה. כאן לא התגלו אומנם מיק"ר

רופונים, אך הדבר ידוע מעל לכל ספק. היות ובמיקרה של העולם הזה לא נמצאה "סיבה ביטחונית" נראית לעין (שתצדיק את ההאזנה) היו כאלה בשירות הביטחון שהתנגדו לדבר. התנהל ויכוח פנימי ולבסוף הוחלט (על סמך הכרעתו האישית של איסר הראל — הנה) להאזין בכל זאת לשיחותיו של השבועון.

בשבוע שעבר היה זה שר המשפטים, יעקב שימשון שפירא, שאישר בעקיפין, מעל דוכן הכנסת, בתשובה לשאלתה של ח"כ אורי אבנרי, את אותן העובדות.

יש האזנה לעיתונאים

השאלתה של אבנרי התייחסה לנושא הציתות, אותו עורר אבנרי מספר פעמים מאז נבחר לכנסת. הפעם הוא הסתמך על פרשת ווטרגייט כדי לשאול את ראש הממשלה, האחריות על שירותי הביטחון: "בעקבות פרשת ווטרגייט בארצות הברית התעוררו בכל העולם, וגם בישראל, שאלות לגבי נוהלי ציתות ולשיחות טלפוניות ולשיחות אחרות. הריני מבקש לשאול..." וכאן באה שורה של שאלות על נוהגי הציתות בישראל. ראש הממשלה העבירה את הטיפול בשאלתה לשר המשפטים, שבשבוע שעבר קרא בכנסת את תשובות ראש שירות הביטחון כללי ושר המשפטה לשאלות של אבנרי:

● **שאל אבנרי:** מה הם הנוהלים הקיימים לגבי מתן רשות לצייתות, קיום ציתות, מסירת המידע על תוצאות הציתות ותיוק מידע זה מטעם כל הגופים הממלכתיים ובכלל זה המוסד למודיעין, שירות הביטחון הכללי, אגף המודיעין של צה"ל והמישטרה?

תשובת ראש שב"כ: המוסדות הממלכתיים העוסקים בציתות הם שירות הביטחון כללי ואגף המודיעין של צה"ל — ככל שהדבר חיוני לביטחון המדינה. מישטרת ישראל — במקרי חקירה בעבירות פליליות חמורות. בנושאים שהם באחריות שירות הביטחון כללי, נעשה ציתות באישור ראש השירות. החומר המושג באמצעות הציתות נשמר ברשותו הבלעדית של השירות אך ורק למטרות שלשמן הושג. השירות מבצע פעולות ציתות בשביל אגף המודיעין של צה"ל ובשביל מישטרת ישראל, לפי הזמנתם.

תשובת שר המשפטה: לפי הנוהלים הקיימים כל מקרה של ציתות טעון אישורו של ראש אגף החקירות במטה הארצי. האישור ניתן במקרי חקירה בעבירות חמורות בלבד. המידע המושג בדרך של ציתות נכלל בתיק החקירה ונמצא בידיעתו של האחראי לחקירה בלבד.

● **שאל אבנרי:** מה הוא היקף פעולות הציתות ולאיוזה מטרות הוא משמש?

תשובת ראש שב"כ: שירות הביטחון כללי מפעיל ביומחן ציתות רק אחרי ש"שוכנע כי הדבר חיוני לביטחון המדינה. בגלל אופיין הביטחוני הכמוס של פעולות אלה אין לפרסם פרטים על היקפן.

תשובת שר המשפטה: בשנת 1972 בוצעו 13 פעולות ציתות. בחמשת החודשים של 1973 — 4 פעולות.

● **שאל אבנרי:** האם מקיימת זרוע ממשלתית האזנה סתר לשיחות עיתונאים וגופים אחרים, כדי לברר מקורות מידע וחדרפה של ידיעות?

תשובת ראש שב"כ: התשובה חיובית לגבי מקרים בודדים שבהם נגרם נזק חמור לביטחון המדינה.

● **שאל אבנרי:** האם קיים בממשלה מידע על פעולות ציתות של גופים אחרים, מפלגתיים ופרטיים, והאם פועלות זרועות כל שהן של הממשלה כדי למנוע ציתות כזה?

תשובת ראש שב"כ: אין השירות עוסק במניעת ציתות על ידי גופים אחרים. לשירות לא ידוע על ציתות מצד גופים לא ממשלתיים. יוצא מכלל זה מקרה אחד — שבו נעשה ניסיון ציתות על ידי חברת חקירות פרטית — אך זאת בירידת בעל הבית שבו נעשה הניסיון. המשטרה דיווחה על המקרה.

● **שאל אבנרי:** האם נדונה בממשלה האפשרות להציע לכנסת הצעת חוק חדשה להסדרת ענייני הציתות?

על כך לא השיב שר המשפטה. אבנרי ניצל את זכותו לשאלתה נוספת ושאל: "כיוון שמהתשובה עולה שלא אנשים רמידרג ביותר חייבים לתת אישור לציתות. כי אם גם קצינים בדרג נמוך יותר, הייתי רוצה לשאול את כבוד השר: כבוד השר אמר שהעביר לפני שנתיים שלוש תזכיר להצעת חוק ממשלתית בענייני האזנות סתר. מדוע לא הבשיל עדיין תזכיר זה לכלל הצעת חוק?"

תשובת שפירא: "לא הגענו לידי מסקנה ביחס להגשת הצעת חוק. עיקר הנימוקים של אלה שהתנגדו להגשת הצעת החוק היה שלא רצוי לעשות זאת באותו זמן. זה היה במרס 1970. כשהיינו בעצם מלחמת ההתשה. היתה אז דיעה שלא רצוי לעשות רגל מנטציה חוקית קבועה תוך כדי מצב עניינים זה. כשלעצמי אני חושב שהגיע הזמן שהרגל מנטציה בצורת הצעת חוק תיעשה, ואני מקווה שהיא אכן תיעשה בזמן הקרוב."

אשרי המאמץ. וביתניים — אשרי המאמץ.

אירופה טורס
EUROPA TOURS

מציעה:

טיולים

מודרכים

★ לאירופה

★ המזרח הרחוק

★ סביב העולם

שייט סתיו

באניה "דן"

מה-1 עד ה-13 באוקטובר
ל: קוסדס, פיראוס, גנואה, מרסייל,
נפולי, פלרמו, הרקליון

שייט סוכות

באניה "נלי"

מה-7 עד ה-22 באוקטובר
ל: רודוס, פיראוס, ברצלונה,
ניצה, ליבורנו, נפולי,
קטניה, איסטנבול

חברות והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

הטיול
הטוב ביותר

האניות "דן", "נלי" נבנו ב-1964/5 סיוון בטיחות מא

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והסיניגלה: תליאבי, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תאריך 136 • מען מברקי: עולמפרס • הדפוס החדש בע"מ, תיא רח' בןאביגדור • חפצה: גר בע"מ • גלוסות: צינוקורסיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המרל: העולם הזה בע"מ.